

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bolduratu Vasile, inculpata Ctitor Natalia și avocatul, acesteia Brînză Alexei, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 07 decembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în cauza penală privind-o pe

*Ctitor Natalia Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx,
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 14.04.2015 – 07.12.2016;*

2. *instanța de apel: 27.12.2016 – 14.02.2017;*

3. *instanța de recurs: 21.12.2017 – 07.02.2018;*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 07 decembrie 2016, Ctitor Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal și a fost încetat procesul penal privind învinuirea lui Ctitor Natalia de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, cu liberarea acesteia de răspunderea penală.

Prin aceeași sentință Ctitor Natalia învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 Cod penal, a fost achitată din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpata Ctitor

Natalia în perioada lunii mai a anului 2011, prezentându-se la Inspectoratul de Stat „Intehagro” cu sediul în orașul Orhei, pentru a avea posibilitate de a înstrăina tractorul de model „K 701” cu n/î xxxxx, din numele mamei sale Ctitor Ana, a depus o cerere prin care a solicitat ca tractorul menționat, ce era deja înregistrat, să fie înregistrat precum ca un bun al Gospodăriei Țărănești „PANM”. În astfel de circumstanțe, fiindu-i prezentate acte ale Gospodăriei Țărănești „PANM”, și anume din 07 iulie 2000 privind predarea-primirea unui șir de bunuri ale A.F. „Doroțcaia”, inginerul-inspector „Intehagro”, Vîrlan Vasile a verificat starea tehnică a tractorului de model „K 701”. După ce au fost primite acceptul de înregistrare a tractorului indicat, inculpatei Ctitor Natalia i-au fost eliberate certificatul tehnic de înmatriculare și n/î xxxxx, proprietar al căruia era înscrisă deja Gospodăria Țărănească „PANM”, cu sediul în satul Chiperceni, raionul Orhei. Astfel, inculpata a organizat și obținut înscrierea unor date vădit false într-un document oficial, document care ulterior a fost folosit la înstrăinarea tractorului de model „K 701”.

Tot ea, după ce a obținut certificatul tehnic de înmatriculare și numărul de înmatriculare a tractorului de model „K 701”, pentru realizarea scopului de a înstrăina tractorul de model „K 701” cu n/î xxxxx, la care era deja plasat n/î xxxxx, împreună și comun acord cu conducătorul Gospodăriei Țărănești „PANM”, Ctitor Ana, folosind certificatul de înregistrare care conținea date false, au înstrăinat tractorul lui Ivanov Mihail, locuitor al satului Calinovca, raionul Dubăsari, și astfel, tractorului indicat i-au fost schimbate repetat plăcuțele de înmatriculare deja cu numărul xxxxx, iar drept proprietar a fost înscris Ivanov Mihail Xxxxx.

Totodată, inculpata Ctitor Natalia, prin rechizitoriu a fost învinuită că, a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 312 alin. (1) Cod penal - *declarația mincinoasă, adică prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către partea vătămată în cadrul urmăririi penale, în următoarele circumstanțe.*

Cauza penală nr. 2014130036 a fost pornită la 01 martie 2014 în temeiul art. 312 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe plângerea Nataliei Ctitor privind pretinsele fapte de falsificări de probe și declarații mincinoase date de către Ctitor Ion, Berzan Valentina și Semionov Ion în cadrul urmăririi penale și a examinării judiciare a cauzei penale nr. 2010130102, care au stat la baza acuzării petiționarei. În cadrul urmăririi penale a cauzei penale nr. 2014130036, fiind audiată în calitate de parte vătămată referitor la circumstanțele cauzei, Ctitor Natalia intenționat a făcut declarații mincinoase referitor la cunoașterea de către aceasta a faptului petrecerii adunării proprietarilor cotelor de teren și cotelor-părți valorice a S.R.L. „CipDorAgro” din satul Doroțcaia, raionul Dubăsari, care a avut loc 14

decembrie 2009 și privind prezența ei la această ședință.

Astfel, Ctitor Natalia, fiind preîntâmpinată de răspundere penală în baza art. 312 Cod penal, pentru declarații mincinoase cu bună-știință, cu scopul de a face declarații mincinoase a comunicat, că „referitor la ședința locuitorilor satului Doroțcaia, raionul Dubăsari, deținători de terenuri agricole transmise în arendă către S.R.L. „CipDorAgro”, care a avut loc pe 04 decembrie 2009, comunic că aceasta conține informații neveridice. Eu nu am cunoscut despre această ședință și n-am fost invitată să particip la ședința respectivă. Mai mult ca atât, nu am fost prezentă așa cum este menționat în procesul-verbal al ședinței, nici chiar pentru un timp foarte scurt, neavând posibilitate fizică de a mă afla în satul Doroțcaia, locul unde s-a petrecut ședința, deoarece în acea vreme mă aflam internată pentru supraveghere medicală în perioada prenatală, în spital în municipiul Chișinău”.

În acest context, în cadrul urmăririi penale a cauzei vizate au fost anexate în calitate de mijloace materiale de probă procesele-verbale a martorilor audiați în cadrul cauzei penale nr. 2014130036, potrivit cărora Ctitor Natalia a asistat timp de vreo 5 minute la sfârșitul ședinței vizate, după ce a plecat și procesul-verbal nr. 5 din 14 decembrie 2009 al adunării reprezentanților proprietarilor cotelor de teren și cotelor-părți valorice ai S.R.L. „CipDorAgro” din satul Doroțcaia, raionul Dubăsari, potrivit căruia „Aproape de sfârșitul adunării, pe la orele 11:20-11:30, a venit la adunare și doamna Natalia Ctitor. Dumneaei a început vorba cu reproșuri la primar, la administrația S.R.L. „CipDorAgro”, la întreaga adunare, precum că cine-i inițiatorul și organizatorul adunării, de ce ea nu știe de adunare și alte reproșuri. La întrebările cotașilor privitor din ce cauză au fost rupte lacătele de la depozite și unde au fost duse uneltele agricole (cositoarea, remorca, pre-podborșciul) nu a răspuns nimic clar. Convorbirea între cotași și Natalia Ctitor a durat aproximativ 3-5 minute, după ce doamna Natalia Ctitor a părăsit sala...”. Prin urmare, s-a constatat, că declarațiile inculpatei Ctitor Natalia nu corespund adevărului, fiind mincinoase și făcute intenționat în scopul de a crea impedimente la stabilirea circumstanțelor de fapt ale cauzei penale vizate.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nului Dubăsari, Russu Sergiu, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 07 decembrie 2016, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care pe inculpata Ctitor Natalia de recunoscut vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 312 alin. (1), 352¹ și 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa penală:

- pentru infracțiunea prevăzută de art. 352¹ Cod penal - un an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis;

- pentru infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal - 3 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis;

- pentru infracțiunea prevăzută de art. 312 alin. (1) Cod penal - un an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 2 ani.

Potrivit art. 84 Cod penal, pentru cumul parțial de pedepse săi fie stabilit definitiv inculpatei Ctitor Natalia o pedeapsă de 4 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 2 ani.

Potrivit art. 85 Cod penal, de cumulat pedeapsa aplicată, cu pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 30 iunie 2015 potrivit căreia Ctitor Natalia a fost condamnată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, ce constituie 16 000 lei cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe un termen de 4 ani cu executarea separată a sentințelor potrivit art. 87 Cod penal.

Potrivit art. 90 Cod penal, de suspendat față de inculpata Ctitor Natalia executarea pedepsei cu închisoare cu stabilirea unui termen de probațiune de 3 ani.

În argumentarea apelului declarat, acuzatorul de stat a invocat următoarele:

- încetarea procesului penal pornit în baza art. 352¹ și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu aplicarea termenului de prescripție nu poate fi dispusă în prezenta cauză, pe motiv că termenul a fost întrerupt potrivit art. 60 alin. (4) Cod penal, deoarece în această perioadă Ctitor Natalia este suspectată că a comis o altă infracțiune prevăzute de art. 251 Cod penal. Despre aceste împrejurări acuzarea nu a cunoscut la momentul formulării discursului și respectiv a indicat să fie încetat procesul față de inculpata Ctitor Natalia, însă după sezizarea executorului judecătoresc soluția de încetare în legătură cu expirarea termenului de prescripție nu mai poate fi aplicată;

- soluția referitor la achitarea inculpatei Ctitor Natalia de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, este una neîntemeiată, contradictorie și care contravine probatoriului;

- pentru inculpata Ctitor Natalia la depunerea declarațiilor mincinoase cu bună știință nu este prima abatere de acest gen, adică ducerea în eroare a organelor abilitate cu

numita a fost condamnată pentru fapte similare (art. 352¹ și art. 361 Cod penal) împrejurări ce dau dovadă asupra sincerității inculpatei la declarațiile făcute;

- instanța de fond a concluzionat eronat asupra nevinovăției inculpatei precum că nu s-a stabilit că numita a participat anume la ședința cotașilor SRL „CipDorAgro” din 04.12.2016. La aceste concluzii instanța de judecată a ajuns fără a constata la care adunare a fost Ctitor Natalia, unde a fost văzută de un șir de martori printre care și Leșan Andrei, ex-primar al s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari și Bordian Veceslav, care în acea perioadă a fost inspector de sector al s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari, Celmea Vladimir Andrei, care în acea perioadă activa în cadrul Consiliului raional Dubăsari, în calitate de specialist al direcției raionale agricultură și cadastru, respectiv 3 martori care sunt imparțiali în prezentul proces care descriu aceleași împrejurări ca și ceilalți martori a acușării și anume Berzan Valentina, Semionov Ion și Ctitor Ion referitor la care partea apărării a indicat că sunt părtinitori. Toți martorii, în unison, au relevat aceleași împrejurări indicate mai sus cu mai multe sau mai puține concretizări detalizate, iar Berzan Valentina, Ctitor Ion și Semionov Ion au indicat că în acea zi, când a venit Ctitor Natalia și mama acesteia stând circa 5 min. a fost întocmit și un proces-verbal, care datează cu 04 decembrie 2009;

- negarea participării la ședința cotașilor din 04 decembrie 2009 a fost făcută cu scopul de a distorsiona probele acușării pe cauza penală nr. 2010130102, privind învinuirea cet. Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c) și art. 352 alin. (1) Cod penal, copia rechizitoriului fiind atașat de acușare la materialele cauzei, unde în calitate de mijloc material de probă a fost indicat procesul-verbal al ședinței din 04.12.2009, act care a stat și la baza soluției de condamnare a inculpatei potrivit sentinței menționate supra. Astfel, inculpata având în față un spectru probatoriu atât de larg deja nu putea nega faptul că a fost la una din ședințele cotașilor SRL „CipDorAgro”, însă cu scopul eschivării de la răspundere penală a distorsionat anume data când a participat la ședință, adică până la 04 decembrie 2009 și nicidecum la această dată.

3.2. Inculpata Ctitor Natalia, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 07 decembrie 2016, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ctitor Natalia să fie achitată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În argumentarea apelului declarat, inculpata a invocat că:

- sentința de condamnare în baza art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, este neîntemeiată și are un caracter abstract;

- instanța de fond a nominalizat, în textul sentinței contestate, declarațiile martorilor și alte mijloace de probă, dar nu le-a dat o apreciere obiectivă, care puteau și trebuiau să convingă instanța despre nevinovăția sa și anume: declarațiile martorilor Novacovschi V. și Vîrlan V., inspectori ingineri ai INTEHAGRO cu experiență vastă în domeniu, care denotă incontestabil că inculpata a prezentat pachetul de acte necesar înmatriculării tractorului, în bază de procură, perfectată de GȚ „PANM”. Actele și tractorul au fost verificate minuțios de inspectori, nefiind depistate urme de contrafaceri nici asupra înscrisurilor prezentate, nici asupra obiectului supus înmatriculării, ulterior s-a recurs la înmatriculare, apoi radiere și iar înmatriculare. Declarațiile celorlalți martori nu conțin informații privitoare faptului falsificării, se expun la general și nu au nici o conotație asupra cazului examinat, respectiv este destrămată afirmația de prezentare a declarațiilor necorespunzătoare adevărului, prin consecință - existența, în acțiunile inculpatei, a componentei infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 Cod penal;

- a considerat că nu au fost dovedite careva acțiuni infracționiste ale inculpatei prin prisma celor expuse (aceste neexistând), în primul rând, nu este clar, din conținutul sentinței contestate, care acte, în viziunea instanței, au fost falsificate de ea și prin care probe exacte se atestă aceasta; în al doilea rând - dispoziția normei penale citate impune existența situației de acordare a drepturilor sau eliberarea de obligații - aici nu este clar, care drepturi i-au fost acordate sau de care obligații a fost eliberată, prin imputarea infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, prin urmare, se formulează concluzia că instanța de fond nu s-a conformat prevederilor art. 101 alin. (1) și art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală.

3.3. Avocatul Brînză Alexei în numele inculpatei Ctitor Natalia, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 07 decembrie 2016, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ctitor Natalia să fie achitată.

În motivarea apelului declarat apărătorul a invocat că:

- instanța de fond nu a dat apreciere corespunzătoare materialelor cauzei penale pe aceste capete de învinuire și anume ordonanțelor de pornire a urmăririi penale și cele de învinuire a cet. Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, din care rezultă existența circumstanțelor care impun încetarea procesului penal. Astfel, nu este pornită urmărirea penală în baza art. 352¹ Cod penal, pe faptul declarațiilor necorespunzătoare adevărului, făcute Inspectoratului de Stat „Intehagro” cu sediul în or. Orhei, la înregistrarea tractorului de model „K 701” pe

numele GȚ „PANM”. Totodată, nu este pornită o urmărire penală nici pe faptul folosirii de către Ctitor Natalia a certificatului de înregistrare care conținea date presupuse false la apartenența tractorului de model „K 701”, eliberat de Inspectoratul de Stat „Intehagro” cu sediul în or. Orhei, la înstrăinarea tractorului cet-lui Ivanov Mihail;

- luând în considerare că ordonanța de punere sub învinuire din 15.09.2014 este emisă de procurorul adjunct din procuratura r-nul Dubăsari, Russu Sergiu în privința cet. Ctitor Natalia și transcrisă în rechizitoriu, fără ca în privința acesteia să fi fost pornită urmărirea penală pe faptele ce i se incriminează, așa cum prevăd art. art. 28, 274 alin. (2) Cod de procedură penală, această ordonanță de punere sub învinuire și rechizitoriu sunt lovite de nulitatea absolută în temeiul art. 251 alin. (1), (2) Cod de procedură penală;

- în ordonanța de punere sub învinuire a inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, nu este indicat timpul comiterii infracțiunii care de altfel constituie circumstanță obligatorie pentru învinuire;

- potrivit materialelor cauzei penale, pe numele cet. Berzan Valentina și GȚ „PANM” au fost înregistrate diferite tractoare de model „K 701”, cu n/î și număr de caroserie diferit, și respectiv la înregistrarea tractorului pe numele GȚ „PANM” nu au fost folosite fraudulos careva acte;

-faptul că GȚ „PANM” a primit în gestiune asemenea tractor până la înregistrarea lui la Inspectoratul de Stat „Intehagro” de către Ctitor Natalia se confirmă prin declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată și totodată ei au declarat că la privatizarea fostei gospodării agricole din s. Doroțcaia au fost incluse mai multe tractoare de această marcă. De asemenea, la înregistrarea tractorului pe numele GȚ „PANM” inculpata a acționat în bază de procură și nu putea să cunoască toate detaliile referitor la situația juridică a tractoarelor și a acționat în baza actelor de predare-primire încheiat anterior de GT „PANM”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către procurorul în Procuratura r-nului Dubăsari, Rusu Sergiu, inculpata Ctitor Natalia și avocatul acesteia, Brînza Alexei, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza

penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și anume:

- declarațiile părții vătămate Berzan Valentina;

- declarațiile martorilor Ctitor Ion, Semionov Ion, Ctitor Anatolie, Novacovschi Valerii, Vîrlan Vasile, Bordian Veaceslav, Leașco Andrei, Tataruș Maria, Mîrza Maria, Celmea Vladimir, Ciudin Maria.

Totodată, vina inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a mai fost dovedită și prin materialele dosarului penal:

- raportul procurorului din 02 iunie 2014 înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al Inspectoratului de poliție Dubăsari sub nr. 207 la 03 iunie 2014, din care se constată, sesizarea cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către inculpata Ctitor Natalia (f.d. 3 vol. I);

- copia procesului-verbal al ședinței de judecată din 29 mai 2014 în cauza penală privind învinuirea lui Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 191 alin. (2) lit. b), c) și 352 alin. (1) Cod penal, (f.d. 5-14, vol.I);

- copia rechizitoriului din 29 februarie 2012 pe cauza penală nr. xxxxxx, prin care se constată că inculpatei Ctitor Natalia i s-a incriminat infracțiunile prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c) și art. 352 alin. (1) Cod penal (f.d. 15-44 vol. I);

- copia materialelor din cauza penală nr. 2010130102 (f.d. 45-101 vol. I);

- procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectelor din 25 septembrie, prin care se constată că au fost ridicate și supuse examinării certificatul ethnic de înmatriculare eliberat la înregistrarea tractorului de model „K 701” cu n/î xxxxx de către Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Tehnică „Intehagro” din orașul Orhei și factura INVOICE din 11 octombrie 2011 prin care se atestă că vehiculul dat a fost procurat de către Ivanov Mihail 2014 (f.d. 179-182).

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Ctitor Natalia în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *falsul în declarații, adică declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent, în vederea producerii unor*

consecințe juridice pentru sine, atunci când potrivit legii și împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe și de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi - folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului precum că, instanța de fond a nominalizat, în textul sentinței contestate, declarațiile martorilor și alte mijloace de probă, dar nu le-a dat o apreciere obiectivă, care puteau și trebuiau să convingă instanța despre nevinovata inculpatei și anume: declarațiile martorilor Novacovschi V. și Vîrlan V., inspectori ingineri ai INTEHAGRO cu experiență vastă în domeniu, care denotă incontestabil că inculpata a prezentat pachetul de acte necesar înmatriculării tractorului, în bază de procură, perfectată de GȚ „PANM”. Actele și tractorul au fost verificate minuțios de inspectori, nefiind depistate urme de contrafaceri nici asupra înscrisurilor prezentate, nici asupra obiectului supus înmatriculării, ulterior s-a recurs la înmatriculare, apoi radiere și iar înmatriculare. Declarațiile celorlalți martori nu conțin informații privitoare faptului falsificării, se expun la general și, nu au nici o conotație asupra cazului examinat, respectiv este destrămată afirmația de prezentare a declarațiilor necorespunzătoare adevărului, prin consecință - existența, în acțiunile inculpatei, a componentei infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 Cod penal.

Cu referire la declarațiile inculpatei și a martorilor Novacovschi Valerii și Vîrlan Vasile precum că inculpata Ctitor Natalia a prezentat tot pachetul de documente necesar pentru înmatricularea tractorului de model „K 701” și totul era în regulă, instanța de apel a menționat că partea vătămată Berzan Valentina și martorul Ctitor Ion au declarat în prima instanță că în urma unei hotărâri a grupului de cotași care au cote-valorice din tractorul de model „K 701”, ultimul a fost retras din contul cotei valorice din patrimoniul SRL „Pandoragro” și înregistrat pe numele părții vătămate Berzan Valentina, astfel, în anul 2007 Ctitor Ion împreună cu Berzan Valentina s-au prezentat la Inspectoratul Supravegherii Tehnicii de Stat „Intehagro” Criuleni și au înregistrat tractorul de model „K 701” pe numele cet. Berzan Valentina și au primit numere de înmatriculare noi. Au specificat că numărul de înmatriculare a tractorului se păstra la Ctitor Ion, iar pașaportul tehnic la Berzan Valentina, iar tractorul de model „K 701” fiind defectat a rămas la păstrare pe teritoriul brigăzii „TOC-1”, care constituia cota valorică a cotașilor din SRL „Pandaragro”, administrată de către Ctitor Natalia. Faptul valorificării cotei valorice a cotașilor și înregistrării tractorului de model „K 701” pe numele părții vătămate Berzan Valentina a fost confirmat prin declarațiile celorlalți martori audiați în instanța de fond.

În contextul celor relatate, instanța de apel a conchis că inculpata în luna mai a anului 2011 prezentându-se la Inspectoratul de stat „Intehagro” Orhei, a oferit declarații necorespunzătoare adevărului în vederea producerii unor consecințe juridice pentru sine, ducând în eroare inspectorii ingineri ai Inspectoratului de stat „Intehagro” precum că tractorul de model „K 701” aparține GT „PANM” și urmează a fi înregistrată după ultima, fapt ce nu corespunde realității, or, în acea perioadă tractorul de model „K 701” era deja înregistrat pe numele părții vătămate Berzan Valentina. Totodată, inculpata Ctitor Natalia a dus în eroare inspectorii ingineri ai Inspectoratului de stat „Intehagro” precum că tractorul de model „K 701” este privatizat de întreprinderea Gospodăria Țărănească „P.A.N.M.” cu sediul în r-nul Orhei, s. Chiperceni, în realitate însă tractorul fiind privatizat de către GT „PANM” cu sediul în r-nul Dubăsari, s. Doroțcaia.

În aceeași ordine de idei, s-a reținut concluzia primei instanțe potrivit căreia a apreciat critic declarațiile inculpatei precum că, Ctitor Natalia a depus o cerere de înregistrare a tractorului de model „K 701” și pachetul de documente la Inspectoratul Supravegherii Tehnice de Stat pe raionul Orhei, fiind împuternicită prin procură de administratorii Gospodăriei Țărănești „PANM”, Ctitor Ana, luând în considerare că, înscrisul dat lipsește de la materialele cauzei penale, cât și din dosarul ridicat de către organul de urmărire penală de la Inspectoratul Supravegherii Tehnice de Stat pe raionul Orhei.

În contextul celor relatate, instanța de apel conchide că inculpata în luna mai a anului 2011 prezentându-se la Inspectoratul de stat „Intehagro” Orhei, a oferit declarații necorespunzătoare adevărului în vederea producerii unor consecințe juridice pentru sine, ducând în eroare inspectorii ingineri ai Inspectoratului de stat „Intehagro” precum că tractorul de model „K 701” aparține Gospodăriei Țărănești „PANM” și urmează a fi înregistrată după ultima, fapt ce nu corespunde realității, or, în acea perioadă tractorul de model „K 701” era deja înregistrat pe numele părții vătămate Berzan Valentina. Totodată, inculpata Ctitor Natalia a dus în eroare inspectorii ingineri ai Inspectoratului de stat „Intehagro” precum că tractorul de model „K 701” este privatizat de întreprinderea Gospodăria Țărănească „P.A.N.M.” cu sediul în r-nul Orhei, s. Chiperceni, în realitate însă tractorul fiind privatizat de către Gospodăria Țărănească „PANM” cu sediul în r-nul Dubăsari, s. Doroțcaia.

În aceeași ordine de idei, se reține concluzia primei instanțe potrivit căreia a apreciat critic declarațiile inculpatei precum că, Ctitor Natalia a depus o cerere de înregistrare a tractorului de model „K 701” și pachetul de documente la Inspectoratul

Supravegherii Tehnice de Stat pe raionul Orhei, fiind împuternicită prin procură de administratorii Gospodăriei Țărănești „PANM”, Ctitor Ana, luând în considerare că, înscrisul dat lipsește de la materialele cauzei penale, cât și din dosarul ridicat de către organul de urmărire penală de la Inspectoratul Supravegherii Tehnice de Stat pe raionul Orhei.

Instanța de apel a apreciat critic și nu a reținut ca întemeiate argumentele din apelul inculpatei Ctitor Natalia precum că, nu au fost dovedite careva acțiuni infracționiste ale inculpatei, în primul rând, nu este clar, din conținutul sentinței contestate, care acte, în viziunea instanței, au fost falsificate de inculpată și prin care probe exacte se atestă aceasta; în al doilea rând - nu este clar, care drepturi i-au fost acordate sau de care obligații a fost eliberată inculpata.

Or, în conținutul sentinței contestate instanța de fond a constatat că, inculpata Ctitor Natalia împreună și de comun acord cu conducătorul Gospodăriei Țărănești „PANM”, Ctitor Ana, folosind certificatul de înmatriculare care conținea date false, au înstrăinat tractorul de model „K 701” lui Ivanov Mihail, care a devenit noul proprietar al tractorului, fiind schimbate în mod repetat plăcuțele de înmatriculare.

Vinovăția inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauza penală care demonstrează vinovăția inculpatei în afara oricărui dubiu rezonabil.

Ținând cont că, infracțiunile prevăzute la art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, se califică, potrivit art. 16 Cod penal, ca infracțiune gravă și respectiv mai puțin gravă, iar în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, persoana se liberează de răspunderea penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat termenul de 2 ani, iar de la săvârșirea infracțiunii mai puțin grave a expirat termenul de 5 ani, instanța de apel a conchis că, prima instanță justificat a emis o sentință de încetare a procesului penal în privința inculpatei Ctitor Natalia pornit în baza art. art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu faptul că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, luând în considerare că Ctitor Natalia a comis infracțiunile menționate în anul 2011, iar la momentul pronunțării sentinței termenul prescripției de tragere la răspunderea penală era expirat.

Instanța de apel nu a reținut ca întemeiat argumentul din apelul acuzatorului de stat precum că, încetarea procesului penal pornit în baza art. 352¹ și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu aplicarea termenului de prescripție nu poate fi dispusă în

prezenta cauză, pe motiv că termenul a fost întrerupt potrivit art. 60 alin. (4) Cod penal, deoarece în această perioadă Ctitor Natalia este suspectată că a comis o altă infracțiune prevăzute de art. 251 Cod penal. Despre aceste împrejurări acuzarea nu a cunoscut la momentul formulării discursului și respectiv a indicat să fie încetat procesul față de inculpata Ctitor Natalia, însă după sezisarea executorului judecătoresc soluția de încetare în legătură cu expirarea termenului de prescripție nu mai poate fi aplicată.

Instanța de apel a menționat că, Ctitor Natalia se prezumă a fi nevinovată până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive privind recunoașterea acesteia ca culpabilă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 251 Cod penal, prin urmare, pornirea urmăririi penale în baza ordonanței din 09.12.2016 nu servește ca temei de întrerupere a curgerii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, cu atât mai mult că, cauza penală nr. xxxxxxxx a fost pornită conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 251 Cod penal, nefiind indicată persoana bănuită în comiterea acestei infracțiuni.

Conform învinuirii prezentate în rechizitoriu și menținută de acuzatorul de stat în instanța de apel, Ctitor Natalia a fost învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: *declarația mincinoasă, adică prezentarea, cu bună-știință, a declarațiilor mincinoase de către partea vătămată în cadrul urmăririi penale.*

La baza acuzațiilor înaintate inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, acuzatorul de stat întru susținerea apelului declarat împotriva sentinței instanței de fond a făcut referire la următoarele probe, care, în opinia sa, ar confirma vinovăția acesteia, cum ar fi:

- copia procesului-verbal de audiere a cet. Ctitor Natalia în calitate de parte vătămată din 20.03.2014 (f.d. 5 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Ctitor Ana (f.d. 7 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Mîrza Măria (f.d. 8 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Pisari Nina (f.d. 9 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Caimac Nina (f.d. 10 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Ctitor Anatolie (f.d. 11 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Berzan Ivan (f.d. 12 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Berzan Dumitru (f.d. 13 vol. III);

- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Tataruș Maria (f.d. 14 vol. III);
- conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Ciudina Maria (f.d. 15 vol. IV);
- copia procesului-verbal nr. 5 din 04.12.2009 al adunării reprezentanților proprietarilor de teren și a cotelor părți valorice a gospodăriei SRL „CipDorAgro” din s. Doroțcaia (f.d. 16-17 vol. III);
- raportul ofițerului de urmărire penală a Inspectoratului de poliție Dubăsari, Vitalie Stasiev, înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni sub nr. 208 din 04 iunie 2014 (f.d. 3 vol. III);
- procesul-verbal de examinare a obiectului din 06 iunie 2014, și anume a actelor procedurale perfectate în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. 2014130036 (f.d. 18-19 vol. III);
- copia rechizitoriului din 29 februarie 2012 la cauza penală nr. xxxxxx privind învinuirea lui Ctitor Natalia în baza art. art. 191 alin. (2) lit. b) și c) și 352 alin. (1) Cod penal (f.d. 31-43 vol. III).

Instanța de apel consideră că, instanța de fond a analizat obiectiv și minuțios cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc nevinovăția inculpatei Ctitor Natalia în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 312 alin. (1) Cod penal

Analizând declarațiile inculpatei Ctitor Natalia, a martorilor, cercetând probele materiale prezentate de către partea acuzării, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a concluzionat că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Argumentele din apelul acuzatorului de stat cu privire la faptul că, instanța de fond a concluzionat eronat asupra nevinovăției inculpatei precum că nu s-a stabilit că numita a participat anume la ședința cotașilor SRL „CipDorAgro” din 04.12.2016, unde a fost văzută de un șir de martori printre ca Leșan Andrei, Bordian Veaceslav, Celmea Vladimir, Berzan Valentina, Semionov Ion și Ctitor Ion referitor la care partea apărării a indicat că sunt părținitori, nu au fost reținute ca întemeiate de către instanța de apel și nu constituie temei de admiterea a apelului.

Or, în conținutul sentinței contestate prima instanță a constatat că în cadrul cercetării judecătorești nu s-a demonstrat că inculpata Ctitor Natalia a cunoscut și a participat la adunarea cotașilor din 04 decembrie 2009, fapt care rezultă din declarațiile

martorilor date în cadrul cercetării judecătorești, și anume faptul că nu-și amintesc data concretă a întrunirii, mai mult ca atât în acea perioadă au fost convocate câteva astfel de adunări. Totodată, inculpata a recunoscut că a fost prezentă la o astfel de întrunire, dar nicidecum la cea din 04 decembrie 2009.

Instanța de apel a considerat că, de către acuzator nu au fost prezentate probe ce ar combate declarațiile inculpatei și ar confirma faptul că ultima a fost prezentă la adunarea cotașilor anume din data de 04.12.2009. Mai mult, în cadrul ședinței instanței de fond martorii audiați nu au confirmat faptul că inculpata a fost la adunarea cotașilor din 04.12.2009, au comunicat că la sfârșitul adunării s-a prezentat și Ctitor Natalia, însă nu-și amintesc data concretă a acestei întruniri, în perioada noiembrie-decembrie 2009 fiind organizate mai multe adunări.

În cadrul examinării prezentei cauze penale în ordine de apel, de către acuzatorul de stat nu au fost propuse pentru cercetarea suplimentară alte probe decât cele apreciate de către prima instanță, pe care și-a întemeiat sentința de achitare din motiv că nu s-a constatat existența faptei de depunere a declarațiilor mincinoase.

Cu referire la conținutul proceselor-verbale de audiere a martorilor Ctitor Ana, Mîrza Maria, Pisari Nina, Caimac Nina, Ctitor Anatolie, Berzan Ivan, Berzan Dumitru, Tataruș Maria și Ciudina Maria, prezentate ca probe de către acuzatorul de stat în instanța de apel, s-a reținut faptul că conținutul acestor acte procedurale perfectate în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. xxxxxx au fost examinate fiecare în parte potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului din 06.06.2014 (f.d. 18-19 vol. III), procesului-verbal din 06.06.2014 fiindu-i dat o apreciere de către instanța de fond.

În acest context, instanța de apel a constatat că nici în cadrul examinării cauzei în ordine de apel acuzarea nu a prezentat nici o probă directă în sprijinul învinuirii aduse inculpatei în vederea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acesteia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Procuror, prin care, indicând temeiul prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea achitării inculpatei Ctitor Natalia pe art. 312 alin. (1) Cod penal, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- consideră că soluția instanțelor de fond și de apel privind achitarea inculpatei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, este una nefondată și

care contravine întregului spectru probatoriu prezentat de către acuzare fiind determinată în lipsa unei coroborări a probelor cu împrejurările de fapt constatate;

- instanțele de fond au concluzionat eronat asupra nevinovăției inculpatei precum că nu s-a stabilit că numita a participat anume la ședința cotașilor SRL „CipDorAgro” din 04.12.2016. La aceste concluzii instanțele de fond au ajuns fără a constata la care adunare a fost Ctitor Natalia, unde a fost văzută de un șir de martori printre care și Leșan Andrei, ex-primar al s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari și Bordian Veaceslav, care în acea perioadă a fost inspector de sector al s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari, Celmea Vladimir Andrei, care în acea perioadă activa în cadrul Consiliului raional Dubăsari, în calitate de specialist al direcției raionale agricultură și cadastru, respectiv 3 martori care sunt imparțiali în prezentul proces care descriu aceleași împrejurări ca și ceilalți martori a acuzării și anume Berzan Valentina, Semionov Ion și Ctitor Ion referitor la care partea apărării a indicat că sunt părținitori. Toți martorii, în unison, au relevat aceleași împrejurări indicate mai sus cu mai multe sau mai puține concretizări detalizate, iar Berzan Valentina, Ctitor Ion și Semionov Ion au indicat că în acea zi, când a venit Ctitor Natalia și mama acesteia stând circa 5 min. a fost întocmit și un proces-verbal, care datează cu 04 decembrie 2009;

- negarea participării la ședința cotașilor din 04 decembrie 2009 a fost făcută cu scopul de a distorsiona probele acuzării pe cauza penală nr. 2010130102, privind învinuirea cet. Ctitor Natalia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c) și art. 352¹ alin. (1) Cod penal, copia rechizitoriului fiind atașat de acuzare la materialele cauzei, unde în calitate de mijloc material de probă a fost indicat procesul-verbal al ședinței din 04.12.2009, act care a stat și la baza soluției de condamnare a inculpatei.

5.2. Inculpata Ctitor Natalia, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatei învinuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu s-au conformat prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, iar probele au fost interpretate în detrimentul meu, formularea concluziilor fiind bazate în exclusivitate pe presupuneri, abstract și prin consecință fiind ignorate prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- instanța de apel, cu titlu de argumentare asupra motivelor mele de contestate a

sentinței, a distorsionat probatoriul, a constatat circumstanțe neinvocate de acuzare și neexamineate în instanța de fond, a omis a se expune asupra probelor de dezvinovățire, invocate de ea, a utilizat fraze - *draft* de genul: „soluția instanței de fond derivă din coroborarea în ansamblu a probelor...”, „apreciază critic și nu reține argumentele inculpatei...”, în așa mod, nefiind înlăturat caracterul abstract și arbitrar al sentinței instanței de fond;

- în argumentarea soluției sale de recunoaștere a vinovăției mele, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, cu titlu de răspuns la obiecția, formulată în apel, au menționat că lipsește procura, prin care eu am fost împuternicită de a înmatricula tractorul K 701 pe GȚ PANM. Consider abuzivă și ilegală motivarea dată, deoarece, chiar în rechizitoriu, acuzatorul constată faptul acționării ei cu titlu de reprezentare, tot aceste circumstanțe reies din probele anexate la dosar, precum și declarațiile ei - respectiv nu a fost negat sau contestat faptul reprezentării de către mine a GȚ PANM la înmatricularea tractorului K 701;

- prin urmare, instanțele au ignorat probele și au negat ilegal faptul că ea a avut calitate de reprezentant, în bază de procură, am acționat în numele și în interesele GȚ PANM, efectuând, în esență, un lucru tehnic - de prezentare la INTEHAGRO a pachetului de acte, recepționat de la GȚ PANM, prezentarea tractorului K 701 pentru verificare de către inginerii INTEHAGRO, ridicarea certificatului de înmatriculare, etc;

- circumstanțele descrise au dus la eroare gravă de fapt și de drept, ea fiind atrasă la răspundere penală, în lipsa probelor, ce ar confirma vinovăția ei în comiterea infracțiunilor de care sunt acuzată (art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal). Nu este clar și expres argumentat prin soluțiile instanței de fond și de apel care acte, au fost falsificate de ea și prin care probe exacte se atestă aceasta; în al doilea rând - dispoziția normei penale incriminate ei, impune existența situației de acordare a drepturilor sau eliberarea de obligații - aici nu este clar, care drepturi mi-au fost acordate sau de care obligații am fost eliberată;

- a rămas fără argumentare motivul invocat de ea în apel referitor la lipsa obiectului juridic special al infracțiunii, de care sunt învinuită, prevăzute la art. 361 Cod penal. În acest context - nu am fost pusă sub învinuire (așa cum a invocat avocatul în apelul său) de săvârșirea infracțiunii de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, care poate fi realizată doar prin contrafacerea scrierii sau subscrierii sau prin alterarea lui în orice alt mod, dacă făptuitorul folosește înscrisul falsificat ori îl încredințează altei persoane spre folosire, în

vederea producerii unei consecințe juridice. Astfel, alterarea, în cazul infracțiunii menționate, se realizează doar asupra materialității înscrisului însuși, a formei sale materiale;

- constatând vinovăția ei în savârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ Cod penal, instanța de apel nu a luat în considerare argumentele din apel, referitor la inexistența probelor în comiterea acestei infracțiuni, totodată, nici în învinuirea adusă nu este indicat ce declarații minciunoase au fost făcute de ea la organele de stat. Prin urmare, nici învinuirea adusă de procuror nu este completă la acest aspect, ceea ce nu corespunde cerințelor art 282 Cod de procedură penală, motiv ce duce la nulitatea ei (a învinuirii).

Tot aici, instanța de apel a descris niște circumstanțe neinvocate de acuzare și neexamineate în instanța de fond și anume: instanța de apel a constatat că „... ducând în eroare inspectorii ingineri ai IS INTEHAGRO precum că tractorul K 701 aparține GȚ PANM și urmează a fi înregistrat după ultima, fapt ce nu corespunde realității, or, în acea perioadă tractorul K 701 era deja înregistrat pe numele părții vătămate Berzan Valentina. Totodată, inculpata Ctitor Natalia a dus în eroare inspectorii ingineri ai IS INTEHAGRO precum că tractorul K 701 este privatizat de GȚ PANM cu sediul în rl Orhei, s. Chiperceni, în realitate însă tractorul fiind privatizat de GȚ PANM cu sediul în rl Dubăsari, s. Doroțcaia”.

La capitolul dat exclam că instanța de apel în mod abuziv a ignorat probatoriul și aprecierea acestui, conform prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, dat fiind faptul că la materialele cauzei sunt multiple înscrisuri care demonstrează incontestabil contrariul;

- instanța de apel, prin expunerea în decizia sa, la pag. 17 „Or, în conținutul sentinței contestate instanța de fond a constatat că, inculpata Ctitor Natalia împreună și de comun acord cu conducătorul GȚ PANM, Ctitor Ana, folosind cetificatul... au înstrăinat tractorul...” realizează o recalificare deghizată a infracțiunii imputate, aplicând participația Anei Ctitor - ceea ce constituie o abatere gravă de la prevederile procesuale și materiale penale. Ctitor Ana nu are calitate procesuală pe cauza dată, ea fiind scoasă de sub urmărire penală. În cazul dat, instanța de apel și-a depășit limitele judecării cauzei în apel, expunându-se extensiv, din oficiu, asupra cererilor de apel a părților;

- instanța de apel, de asemenea, a omis de a se expune asupra faptului că contrar prevederilor art. 385 alin. (1), 394, alin. (1) Cod de procedură penală și pct. 19 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a RM din 19.06.2006, nr. 5 - privind Sentința judecătorească, instanța de fond, în modul similar rechizitoriului, nu a indicat în partea descriptivă a sentinței contestate descrierea faptei criminale, considerată ca fiind

dovedită, indicându-se locul, timpul și modul săvârșirii ei, nu s-a pronunțat dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită sau nu, dacă fapta a fost comisă de inculpată și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă;

- după cele relatate mai sus, se reliefează clar faptul că nu este stabilită existența elementelor componentelor de infracțiuni, imputate mie, iar instanțele de fond și de apel au interpretat excesiv eronat în defavoarea mea atât înscrisurile, cât și declarațiile martorilor, au ignorat argumentele mele și a apărătorului meu, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil (art. 6 CEDO), nefiind ascultați și neluând în considerare probele apărării.

5.3. Avocatul inculpatei, Brînză Alexei, prin care, indicând temeiul prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în partea privind recunoașterea cet. Ctitor Natalia vinovată de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a ultimei pe aceste capete de învinuire, invocând argumente similare celor invocate în cererea de apel (f.d. 5-9 vol. V).

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

6.1. Cu referire la recursul declarat de către procuror

Analizând textul recursului declarat Colegiul reține că, recurentul își întemeiază recursul pe temeiul de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recursul declarat,

Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu achitarea cet. Ctitor N. în baza art. 312 Cod penal, considerând că instanțele de fond au admis erori de fapt care au afectat soluția instanțelor, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Astfel, în corespundere cu împrejurările relevate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatei în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate de acuzare și apărare, acestea fiind motivat apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, corect dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, instanța de apel, în mod argumentat, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel (pct. 3.1. – 5.1. din decizie).

Concluziile instanțelor de fond și de apel, fiind corecte și argumentate, coroborează și cu următoarele împrejurări.

Prin acțiunea de prezentare a declarației mincinoase se înțelege declarația în care se denaturează adevărul, se spune ceva ce nu corespunde cu cele cunoscute de martor sau de către partea vătămată.

Pentru ca acțiunea respectivă să cadă sub incidența incriminării, declarația trebuie să se refere la acele împrejurări de fapt, pe care martorul le știe în legătura cu cauza respectivă și care pot servi la constatarea fondului cauzei în care acesta figurează ca martor.

În opinia Colegiul penal, instanțele de fond analizând declarațiile inculpatei Ctitor N., a martorilor și cercetând probele materiale prezentate de partea acuzării, corect au concluzionat că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Astfel, de către partea acuzării nu au fost prezentate careva probe, certe, concludente și pertinente care ar dovedi faptul că inculpata Ctitor N., fiind preîntâmpinată de răspundere penală în baza art. 312 Cod penal și audiată în calitate de parte vătămată în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. 2014130036, a depus declarații mincinoase cu privire la faptul că ea nu

a cunoscut despre ședința locuitorilor s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari, deținători de terenuri agricole transmise în arendă către SRL „CipDorAgro”, care a avut loc la 04.12.2009, nu a fost invitată și nici nu a participat la ședința respectivă.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că, prin declarațiile martorilor ale părții acuzării nu a fost confirmat faptul că inculpata a fost prezentă la adunarea cotașilor din 04.12.2009, or aceștia au declarat că nu-și amintesc data concretă a întrunirii, iar în acea perioadă au fost convocate câteva astfel de adunări.

Împrejurările enunțate denotă, astfel, într-un mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat supra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

6.2. Cu referire la recursul declarat de către inculpata Ctitor Natalia

Din conținutul cererii se constată că, titularul acesteia, făcând trimitere la erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea hotărârilor judecătorești adoptate de instanțele de fond, cu dispunerea achitării cet. Ctitor N., din motiv că în acțiunile inculpatei nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Verificând actele cauzei, în raport cu criticele aduse de inculpata Ctitor N., Colegiul penal constată că cele invocate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar vinovăția inculpatei a fost dovedită cu certitudine și în afara oricărui dubiu de către procuror, prin probele administrate în dosar și cercetate de instanțe.

Astfel, se relevă că, respectând prevederile art. 414, 436 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile declarate, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, fiind cercetate suplimentar probele administrate de către instanța de fond, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată în pct. 4. al prezentei decizii.

În sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate de către inculpată și a avocatului acesteia.

Ținând seama de aceste prevederi, Colegiul penal constată că instanța de apel a fost în drept și, de fapt, întemeiat a menținut sentința, motivându-și detaliat și clar soluția adoptată.

Colegiul penal conchide că temeiul semnalat de către inculpată și prevăzut la pct.

6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8), 436 alin. (2) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Cu referire la critica recurentului sub aspectul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează că, acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii.

Sub aspectul situației de *"neîntrunire a elementelor infracțiunii"*, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Astfel, autorul recursului consideră că instanța de apel a tras o concluzie greșită în partea condamnării sale conform învinuirii înaintate, considerând că, în speță lipsesc probe certe ce i-ar confirma vinovăția în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 352¹ și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar acțiunile ultimei nu întrunesc semnele constitutive ale infracțiunilor menționate. Totodată, instanțele ierarhic inferioare întemeiat și legal, au încetat procesul penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Instanța de recurs susține că soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că există faptele infracțiunilor incriminate.

Totodată, Colegiul penal constată că, potrivit materialelor cauzei, și anume procesul-verbal de prezentare învinuitului și apărătorului a materialelor cauzei penale din 07.10.2015 (f.d. 234 vol. III), învinuita Ctitor Natalia a indicat că v-a înainta obiecții în decurs de 48 de ore de la semnarea procesului-verbal menționat. Ulterior, la 08.10.2015 (f.d. 235 vol. III) ultima a înaintat un demers prin care, fără a-și manifesta dezcordul cu învinuirea ce i-a fost adusă, a solicitat efectuarea de acțiuni suplimentare în cauză. Cererea dată a fost respinsă prin ordonanța procurorului r-nului Dubăsari, Gherb Vitalie

din 09.10.2015 (f.d. 236 vol. III), pe care învinuita nu a atacat-o.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de fon din 09.12.2015 (f.d. 72 verso vol. II), la întrebarea instanței de judecată, Ctitor N. a răspuns că înviuirea formulată în rechizitoriu îi este clară și acceptă să dea declarații și să răspundă la întrebări.

Colegiul penal constată că argumentele recurentului privind lipsa *obiectului juridic special* al infracțiunii prevăzute la art. 361 Cod penal, precum și inexistența, în general, a elementelor componentelor de infracțiuni imputate, care reies din invocarea caracterului incomplet al învinuirii sunt neîntemeiate, deoarece Ctitor N. nu a înaintat obiecții privind înviuirea ce i-a fost adusă, atât la finisarea urmăririi penale, cât și la examinarea cauzei în prima instanță.

Totodată, Colegiul penal reține că, Ctitor Natalia, personal sau prin intermediul apărătorului, urma să-și exprime acest dezacord prin modalitățile instituite prin lege – prin înaintarea plângerii în modul prevăzut de art. 298 Cod de procedură penală și, în cazul dezacordului cu rezultatul examinării plângerii, cu exercitarea dreptului prevăzut la art. 299¹ Cod de procedură penală, acțiuni care nu au fost exercitate în cauză.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpata Ctitor N., ca fiind vădit neîntemeiat.

6.3. Cu privire la recursul declarat de către avocatul inculpatei, Brînză Alexei

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 14 februarie 2017 în prezența procurorului, inculpatei Ctitor N. și a apărătorului acesteia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 46-47 vol. V), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 14 martie 2017.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă că, la 14 martie 2017, în prezența procurorului și a inculpatei Ctitor N., pronunțarea deciziei motivate a fost amânată pentru data de 28 martie 2017. Astfel, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 martie 2017 și înmănată procurorului și inculpatei Ctitor N., însă avocatul acesteia nu a fost prezent, fiind înștiințat despre ziua pronunțării deciziei.

Avocatul inculpatei, Brînză Al., în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, i s-a expedit copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 72 vol. V).

Prin urmare, Colegiul atestă că, avocatul inculpatei, Brînză Al., a declarat recurs ordinar împotriva hotărârilor instanțelor de fond la data de 03 mai 2017, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic (f.d. 92 vol. V).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 29 martie 2017 și se epuizează la data de 28 aprilie 2017 - ultima zi de depunere a recursului, pe când avocatul Brînză Al. a depus recurs ordinar, abia la data de 03 mai 2017, cu mult după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Totodată, instanța de recurs menționează, că expedierea copiei deciziei instanței de apel prin scrisoare de însoțire (f.d. 72 vol. V) în adresa avocatului Brînză Al., poartă un caracter informativ, însă termenul de atac începe a curge de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 28 martie 2017 și nu de la momentul recepționării acesteia.

Deasemenea, Colegiul remarcă, că avocatul Brînză Al. a fost înștiințat despre data pronunțării deciziei integrale, însă nu s-a prezentat, astfel asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, chiar și în cazul amânării pronunțării acestei decizii, acesta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală, stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul inculpatei, Brînză Al., a fost

depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Brînză Alexei în numele inculpatei Ctitor Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în cauza penală prind-o pe **Ctitor Natalia Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bolduratu Vasile și inculpata Ctitor Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în cauza penală privind-o pe **Ctitor Natalia Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **07 martie 2018**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana